

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a členů JUDr. Zdeňka Novotného, Mgr. Stanislava Moláka, JUDr. Ivety Glogrové, JUDr. Tomáše Homoly a JUDr. Petra Škvaina, o návrzích **ministřiny spravedlnosti** ze dne 18. 9. 2013, č. j. 234/2013-OSD-ENA/27 a ze dne 11. 3. 2014, č. j. MSP-555/2013-OSD-ENA/23, na zahájení kárného řízení proti **JUDr. J. W., soudní exekutorce** Exekutorského úřadu Plzeň - město, se sídlem Radyňská 470/9, Plzeň, zast. Mgr. Tomášem Greplem, advokátem, se sídlem Horní náměstí 365/7, Olomouc, při ústním jednání konaném dne 26. 5. 2014,

t a k t o :

JUDr. J. W.,
nar. x,
soudní exekutorka Exekutorského úřadu Plzeň - město,

I.

j e v i n n a , ž e

jako soudní exekutorka pověřená provedením dále označených exekucí ustanovila v rozporu s § 338i odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu exekučními příkazy:

- a) ze dne 21. 4. 2011, č. j. 106 EX 14636/10 - 18,
- b) ze dne 23. 4. 2011, č. j. 106 EX 13852/10 - 32,
- c) ze dne 16. 5. 2011, č. j. 106 EX 7000/10 - 23,
- d) ze dne 3. 6. 2011, č. j. 106 EX 13132/10 - 14,
- e) ze dne 23. 6. 2011, č. j. 106 EX 17608/10 - 33,
- f) ze dne 23. 6. 2011, č. j. 106 EX 25089/10 - 32,
- g) ze dne 8. 7. 2011, č. j. 106 EX 7472/11 - 43,
- h) ze dne 15. 7. 2011, č. j. 106 EX 13115/10 - 13,
- i) ze dne 22. 7. 2011, č. j. 106 EX 25833/10 - 16,
- j) ze dne 26. 7. 2011, č. j. 106 EX 27998/10 - 39,
- k) ze dne 1. 8. 2011, č. j. 106 EX 7173/10 - 49,
- l) ze dne 1. 8. 2011, č. j. 106 EX 14304/10 - 33,
- m) ze dne 1. 8. 2011, č. j. 106 EX 23537/10 - 20,
- n) ze dne 31. 8. 2011, č. j. 106 EX 18017/10 - 30,
- o) ze dne 18. 10. 2011, č. j. 106 EX 22158/10 - 27,
- p) ze dne 23. 11. 2011, č. j. 106 EX 22195/10 - 16,
- q) ze dne 10. 5. 2012, č. j. 106 EX 7989/10 - 30,
- r) ze dne 11. 5. 2012, č. j. 106 EX 22591/10 - 20,
- s) ze dne 21. 9. 2012, č. j. 106 EX 272/12 - 41,

t) ze dne 2. 2. 2013, č. j. 106 EX 510/12 - 16,
u) ze dne 2. 2. 2013, č. j. 106 EX 18071/10 - 41,
správcem podniku Ing. Petra Štillipa, přestože mu dne 31. 12. 2009 zaniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce a že k datu jednotlivých ustanovení nesplňoval podmínky pro zapsání do seznamu insolvenčních správců a nebyl v seznamu insolvenčních správců zapsán,

t e d y

ad I písm. a) - s) opětovně porušila své povinnosti při výkonu exekuční činnosti stanovené právním předpisem, ad I písm. t) - u) porušila povinnosti exekutora stanovené právním předpisem,

t í m s p á c h a l a

ad I písm. a) - s) kárné provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012, ad I písm. t) - u) kárné provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění od 1. 1. 2013.

Podle § 116 odst. 6 písm. c) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013 se jí ukládá

pokuta ve výši 60.000 Kč.

Tato pokuta je splatná do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Nejvyššího správního soudu č. 3762-46127621/0710, variabilní symbol 14042013.

II.

s e z p r o š ť u j e

podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, návrhů ministryně spravedlnosti ze dne 18. 9. 2013, č. j. 234/2013-OSD-ENA/27 a ze dne 11. 3. 2014, č. j. MSP-555/2013-OSD-ENA/, podle nichž

1. jako soudní exekutorka porušila své povinnosti vyplývající z § 13 odst. 1 exekučního řádu ve spojení s čl. 11 odst. 3 Pravidel profesionální etiky a pravidel soutěže soudních exekutorů zanedbáním dohledu nad postupem svých zaměstnanců, které ve věci vedené pod sp. zn. 106 EX 7472/11 pověřila výkonem dohledu nad činností správce podniku ve smyslu § 338l občanského soudního řádu, přitom náležitě nedohlížela, zda je tento dohled prováděn řádně, a to ani přes opakované urgencye oprávněného, postup svých zaměstnanců obhajovala a nepřijala vůči nim žádná opatření v rámci pracovněprávního vztahu,

2. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekucí zanedbala své povinnosti vyplývající z § 338l odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012 nevykonáváním řádného dohledu nad postupem nezákonně ustanoveného správce podniku a v návaznosti na proveditelnost exekučních příkazů byla v prodlení s uložení povinností správci podniku ve smyslu § 338m odst. 1 občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012, tedy aby zjistil, jaké věci, práva a jiné majetkové hodnoty a jaké závazky slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit, aby provedl soupis věcí, práv a jiných majetkových hodnot a závazků, o nichž se mu podařilo zjistit, že slouží k provozování podniku a na základě těchto zjištění podal soudní exekutorce zprávu o ceně podniku, popř. neukládala povinnosti ve smyslu § 338m odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2013 [ad písm. s)], a to ve věcech:

- a) sp. zn. 106 EX 25756/10 ode dne 10. 2. 2011
- b) sp. zn. 106 EX 28406/10 ode dne 16. 3. 2011,
- c) sp. zn. 106 EX 13852/10 ode dne 1. 4. 2011,
- d) sp. zn. 106 EX 14636/10 ode dne 1. 5. 2011,
- e) sp. zn. 106 EX 7000/10 ode dne 26. 5. 2011,
- f) sp. zn. 106 EX 17608/10 ode dne 3. 7. 2011,
- g) sp. zn. 106 EX 25089/10 ode dne 3. 7. 2011,
- h) sp. zn. 106 EX 13132/10 ode dne 8. 7. 2011,
- i) sp. zn. 106 EX 13115/10 ode dne 25. 7. 2011,
- j) sp. zn. 106 EX 27998/10 ode dne 28. 7. 2011,
- k) sp. zn. 106 EX 25833/10 ode dne 1. 8. 2011,
- l) sp. zn. 106 EX 14304/10 ode dne 2. 8. 2011,
- m) sp. zn. 106 EX 23537/10 ode dne 2. 8. 2011,
- n) sp. zn. 106 EX 7173/10 ode dne 11. 8. 2011,
- o) sp. zn. 106 EX 18017/10 ode dne 10. 9. 2011,
- p) sp. zn. 106 EX 7472/11 ode dne 8. 12. 2011
- q) sp. zn. 106 EX 7989/10 ode dne 11. 5. 2012,
- r) sp. zn. 106 EX 22591/10 ode dne 21. 5. 2012,
- s) sp. zn. 106 EX 18071/10 ode dne 10. 2. 2013,

neboť nebylo prokázáno, že se skutek II. 1 stal,
a nepodařilo se prokázat, že se kárně obviněná skutku II. 2 dopustila.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

I.1. Kárné žaloby

Dne 18. 9. 2013 a dne 11. 3. 2014 podala ministryně spravedlnosti kárné žaloby proti soudní exekutorce JUDr. J. W. pro skutky uvedené ve výrocích tohoto rozhodnutí s tím, že jimi kárně obviněná měla závažně porušit své povinnosti při výkonu exekuční činnosti stanovené právním předpisem, eventuelně s Pravidly profesionální etiky a pravidly soutěže soudních exekutorů (etickým kodexem). První kárná žaloba vycházela ze stížnosti povinné, společnosti

SAKE, spol. s r. o., v řízení vedeném pod sp. zn. 106 EX 7472/11, druhá kárná žaloba z výsledků kontroly provedené u soudní exekutorky ve dnech 18. 9. 2013 a 19. 9. 2013. Ze stížnosti a při kontrole kárná žalobkyně zjistila řadu případů, v nichž byl správcem podniku ustanoven Ing. Petr Štillip, který v té době nebyl zapsán v seznamu insolvenčních správců a ani nesplňoval podmínky pro zapsání do tohoto seznamu, neboť neuspěl u zkoušky. Podle názoru kárné žalobkyně kárně obviněná exekutorka na činnost ustanoveného správce ani řádně nedohlížela, a přesto, že neplnil své povinnosti, neučinila vůči němu potřebná opatření k nápravě. V postupu exekutorky kárná žalobkyně v případě první žaloby spatřovala kárné provinění podle § 116 odst. 2 zákona 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně některých dalších zákonů (exekuční řád), ve znění účinném do 31. 12. 2012 (dále jen „exekuční řád ve znění do 31. 12. 2012“), v případě druhé žaloby kárné provinění podle § 116 odst. 3 téhož zákona ve znění po 1. 1. 2013 (dále jen „exekuční řád ve znění od 1. 1. 2013“). Kárná žalobkyně v první kárné žalobě ponechala uložení kárného opatření na úvaze kárného soudu, ve druhé žalobě navrhla uložení pokuty ve výši 2.500.000 Kč.

Kárný senát vydal při jednání konaném dne 26. 5. 2014 usnesení, jímž obě tyto žaloby vedené pod sp. zn. 14 Kse 4/2013 a 14 Kse 1/2014 spojil ke společnému projednání pod sp. zn. 14 Kse 4/2013.

I.2. Obhajoba kárně obviněné

Kárně obviněná ve svém písemném vyjádření popřela důvodnost kárných žalob s tím, že Ing. Petra Štillipa ustanovovala správcem podniku proto, že je zkušeným odborníkem, splňujícím osobní i kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu insolvenčních správců, byť v něm v rozhodné době již zapsán nebyl. K argumentaci kárné žalobkyně rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č. j. 14 Kse 5/2011 - 118 namítá jeho nedostatečnou přesvědčivost. Rozhodnutí vychází výhradně z jazykového výkladu ustanovení § 338i odst. 1 věty druhé občanského soudního řádu, podle něhož by nezapsaná osoba musela splňovat všechny podmínky pro zápis do seznamu, vyjma tohoto zápisu. Do seznamu lze zapsat osobu, které vzniklo právo na zapsání; to vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolvenčního správce (§ 17 odst. 2, § 3 odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb.). Z právní úpravy tak plyne, že prakticky nemůže existovat osoba, která není zapsána v seznamu a lze jí ustanovit, neboť takovou osobou může být jen po dobu, než ministerstvo provede zápis do seznamu podle § 18 cit. zákona; přitom zápis se provádí neprodleně. Výklad kárné žalobkyně vede k závěru, že správcem nelze ustanovit nikoho jiného, než osobu v seznamu zapsanou; takový výklad považuje kárně obviněná za absurdní. Rozhodná právní úprava je důsledkem novely občanského soudního řádu zákonem č. 296/2007 Sb., který v § 338 i odst. 2 nahradil správce konkursní podstaty insolvenčními správci, ovšem nijak nezohlednil, že tito správci procházejí dvojitým „procesním prověřením“ v podobě vykonání zkoušky a následného řízení o vydání povolení; před novelou byl okruh osob, jež bylo možno ustanovit poměrně široký. Teleologickým výkladem je nutno dospět k závěru, že smyslem a účelem rozhodného ustanovení občanského soudního řádu bylo rozšířit okruh potenciálních správců podniku i na osoby nezapsané v seznamu s adekvátními obecnými a kvalifikačními předpoklady. Označené kárné rozhodnutí stojí na bezvýjimečném odkazu na § 6 zákona č. 312/2006 Sb.; to však obsahuje dvě skupiny podmínek – materiální a procedurální. K materiálním patří plná způsobilost, vzdělání a bezúhonnost, k procedurálním patří zkouška, úhrada správního poplatku a pojištění. Za absurdní považuje právě požadavek na splnění procedurálních podmínek (včetně zkoušky), neboť ti, kdo tyto podmínky splňují, jsou zapsáni do seznamu. To vše znamená, že právní úprava sice koncipuje možnost výjimky, ale fakticky ji vylučuje. Kárně obviněná rovněž poukazuje na znění § 22 odst. 1 insolvenčního zákona, které pro ustanovení insolvenčních správců požaduje u osob v seznamu nezapsaných

splnění pouze věcných podmínek. Je tedy názoru, že Ing. Štillip obecné a kvalifikační podmínky zápisu splňoval a podotýká, že v současné době v něm už je zapsán.

Kárně obviněná dále zcela odmítá kárnou žalobu v části, jíž je jí vytýkáno nevykonávání řádného dohledu a neukládání povinností ustanovenému správci. Byla s ním totiž prostřednictvím svých zaměstnanců v neustálém kontaktu a měla tak průběžné informace o jeho činnosti. Praktická činnost exekutorského úřadu není vždy formalizovaná, musí být pružná a dynamická. Kárná žaloba nespojuje nedostatek dohledu s konkrétními důsledky a pochybeními správce, za něž by měla nést odpovědnost. Z kárné žaloby lze dovodit, že oním důsledkem bylo, že nedošlo k prodeji podniku; důvodem tohoto výsledku však vždy bylo, že se prodej ukázal v průběhu řízení nerealizovatelným a neúčelným. Kárně obviněná sice v souladu se zákonem neučinila výzvu formou rozhodnutí, ale nebyla zde vázána žádnou lhůtou a navíc fakticky zjištění rozsahu postiženého podniku správcí vždy ukládala; ostatně jde o jeho standardní a jemu dostatečně známou povinnost. Důsledkem řádné zjišťovací povinnosti správce pak bylo právě zjištění, že podnik nelze prodat; v případě prvé žaloby se jednalo o obtížně obchodovatelný topný kanál, jehož další provozování bylo pro obec nezbytné. Soustředění kárné žalobkyně na prodej podniku zcela pomíjí zásadní problémy a komplikace prodeje podniku. Ke zjištění konkrétních problémů exekuce prodejem podniku navrhla výslech ředitele právního odboru exekutorského úřadu jako svědka. S přesvědčením o nenaplnění znaků kárného provinění navrhla zproštění kárné žaloby.

II.

Splnění předpokladů pro věcné projednání

Kárný senát nejprve zkoumal, zda kárné žaloby splňují předpoklady pro její věcné projednání a zjistil, že obě kárné žaloby jsou podány včas a osobou k tomu oprávněnou.

III.

Průběh soudního jednání ze dne 26. 5. 2014

III.1. vyjádření účastníků řízení

Zmocněný pracovník kárné žalobkyně poukázal na kárné žaloby a k dotazu soudu uvedl, že jednání uvedené v druhé žalobě považuje za pokračující delikt, a proto je podřadil pod ustanovení § 116 odst. 2 exekučního řádu ve znění od 1. 1. 2013, přičemž doplnil, že konkrétně došlo k naplnění skutkové podstaty uvedené pod písm. a) tohoto ustanovení. Zjištění rozsahu jednání kárně obviněné vycházelo z rejstříku „Ex“ a četnost ustanovení Ing. Štillipa správcem podniku plně odpovídala četnosti ustanovení správce vůbec.

Obhájce kárně obviněné poukázal ve vyjádření ke kárným žalobám na písemnou obhajobu a zdůraznil, že spolupráce kárně obviněné s Ing. Štillipem začala v době, kdy v seznamu zapsán byl a podle jejího právního názoru splňoval podmínky pro ustanovení i poté, kdy zapsán nebyl. Naopak podle právního názoru žalobkyně by zákonná výjimka ustanovit správcem osobu nezapsanou v seznamu insolvenčních správců nemohla být nikdy naplněna. Nedostatek opatření a dohledu vůči správci je žalován velmi nekonkrétně; zákon nepředpokládá výzvu formou usnesení, ani u ní nestanoví lhůtu, do kdy musí být učiněna. Správce podniku musí vždy nejdříve provádět úkony zjišťovací povahy a teprve poté po něm lze požadovat vypracování zprávy a předložení závěrů. V daném případě byl ustanovený správce zkušenou osobou a znal povinnosti plynoucí z jeho postavení. Svá zjištění i opatření průběžně konzultoval s exekučním úřadem. Za podstatné považuje i skutečnost, že ustanovení této osoby správcem nemělo žádný

negativní vliv na průběh exekucí, ke zrušení příkazů na prodej podniku došlo proto, že podniky nebyly fakticky prodejné.

Kárně obviněná ve své výpovědi uvedla, že s Ing. Štillipem spolupracovala od roku 2009, kdy v seznamu zapsán byl. Bylo jí známo, že se situace změnila, i to, že byl stíhán, ale nebyl pravomocně odsouzen. Ustanovení § 338i o. s. ř. si vykládala tak, že jej ustanovit správcem podniku může, byl to její právní názor. Za celou dobu spolupráce byl ustanoven asi v 39 případech, jiného správce v rozhodném období neustanovovala. Ve všech věcech mezi nimi probíhala aktivní komunikace, správce docházel do exekučního úřadu tak 1x – 2x měsíčně a projednával případy s ní nebo s jejími zaměstnanci. Výzvy se vydávaly formálně písemně jen pokud byly nutné pro další postup, jinak se většinou postupovalo neformálně a projednávání tudíž není zřejmé ze spisů. Ing. Štillip pracoval vždy rychle a efektivně, určité průtahy se vyskytly až v r. 2013, kdy končil studia na právnické fakultě. Jinak je vzděláním inženýr ekonom a měl praxi jako konkursní správce.

III.2. Zjištění skutečného stavu věci, dokazování

Skutkový stav kárný senát zjistil v rámci předběžného šetření provedeného podle § 13 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (za použití § 121 exekučního řádu), ze spisů exekutorského úřadu předložených kárně obviněnou, přičemž výsledky tohoto šetření stranám předestřel při soudním jednání. Zjištění ze spisů bylo mezi stranami nesporné, proto bylo dokazování při jednání provedeno pouze několika náhodně vybranými spisy. Tak ze spisu Exekutorského úřadu Plzeň - město sp. zn. 106 Ex 7472/11 bylo při jednání zjištěno, že usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 10. 5. 2011, č. j. 58 EXE 581/2011 - 14, byla nařízena exekuce ve věci oprávněného M. P. proti povinné společnosti SAKE, spol. s r. o., pro pohledávku 686.820 Kč, smluvní pokutu 288.513,40 Kč a náklady řízení 155.421 Kč. Provedením exekuce byla tímto usnesením pověřena soudní exekutorka JUDr. J. W. Dne 19. 5. 2011 byl vydán exekuční příkaz č. j. 106 Ex 7472/11 - 15, jímž bylo příkázáno provedení exekuce prodejem movitých věcí a dne 8. 7. 2011 byl vydán exekuční příkaz č. j. 106 Ex 7472/11 - 43, příkazující provedení exekuce prodejem podniku povinného, tj. souboru všech hmotných, osobních a nehmotných složek jeho podnikání. Tímto usnesením byl správcem podniku ustanoven Ing. Petr Štillip. Vzápětí, dne 18. 7. 2011, vznesl povinný písemně námitku podjatosti proti ustanovenému správci, v níž uvedl, že ten čelil žalobě pro zpronevěru v pozici správce jiného podniku a byl pro toto jednání odsouzen. V tom povinný spatřoval nedostatek záruk objektivnosti a správnosti výkonu funkce správce. Soudní exekutorka o této námitce rozhodla usnesením ze dne 19. 7. 2011, č. j. 106 Ex 7472/11 - 52 tak, že se jí nevyhovuje, neboť podání neobsahuje žádné tvrzení, které by mohlo být zákonným důvodem pro vyslovení podjatosti. Dále spis obsahuje protokol o soupisu movitých věcí povinného vyhotovený dne 10. 1. 2012 (č. l. 81 spisu). Dne 12. 3. 2013 pak bylo vydáno usnesení č. j. 106 Ex 7472/11 - 116, jímž byl správce podniku vyzván, aby do 30 dnů vypracoval zprávu ke stavu exekučního příkazu na prodej podniku; v důvodech usnesení bylo konstatováno, že správce nepodal zprávu ani žádné aktuální sdělení ohledně stavu prodeje podniku. Dne 18. 4. 2013 bylo vydáno další usnesení (č. l. 145 spisu), jímž byl správce podniku vyzván k předložení všech listin souvisejících s jeho činností, zejména úplné dokumentace k investici do rekonstrukce kotelny a do rozvodného kanálu, listin prokazujících exekuční vymáhání pohledávek povinného, listin týkajících se soudního řízení ohledně nedoplatení ceny díla, veškerých účetních dokladů, souhlasů s úkony povinného, vyrozumění peněžního ústavu o nezbytnosti souhlasu správce s nakládáním s prostředky na účtu a předložení výpisů z bankovních účtů povinného. V důvodech je konstatována nedostatečnost zprávy předložené exekutorem dne 11. 4. 2013, zejména nedoložení dokumentace. Usnesením ze dne 20. 5. 2013, č. j. 106 EX 7472/11 - 160, byl exekuční příkaz

prodejem podniku zrušen. V odůvodnění je konstatováno, že správce podniku v průběhu exekuce podával o jejím průběhu pouze krátké informační zprávy, k výzvě pak předložil zprávu bez dokumentace. Po jejím předložení soudní exekutor dospěl k závěru, že daný způsob exekuce nemůže vést k vymožení dlužné pohledávky. Na č. l. 167 spisu je založen úřední záznam z téhož dne o podání vysvětlení o průběhu exekuce správcem podniku.

Pokud jde o skutky uvedené ve výroku I, bylo ve všech žalovaných případech, vyjma spisu 106 Ex 102/12, zjištěno, že v nich byly vydány exekuční příkazy k provedení exekuce prodejem podniku obsahující v bodě II. ustanovení Ing. Petra Štillipa správcem podniku. Pokud jde o spisy ke skutkům uvedeným v bodě II/2 výroku, vyplynulo z nich, že oproti žalobnímu tvrzení byly v několika případech (106 Ex 14304/10, 106 Ex 18071/10, 106 Ex 23537/10, 106 Ex 28406/10, 106 Ex 14636/10) vydány výzvy ukládající správci podniku předložení dokladů o majetkových zjištěních, ovšem ve všech těchto případech byly výzvy vydány v r. 2013 po ukončení kontroly.

K návrhu kárně obviněné kárný soud vyslechl jako svědka Mgr. Ing. M. Š., ředitele právního odboru exekutorského úřadu. Ten vypověděl, že u kárně obviněné pracuje od r. 2009, kdy nastoupil jako koncipient. Postupně se zapracovával a přebíral jednotlivé případy. Od počátku spolupracoval s Ing. Štillipem a vzhledem k tomu, že sám má ekonomické vzdělání, mohl posoudit jeho odbornost. Podle jeho názoru měl dostatek odbornosti k výkonu funkce správce podniku a postupoval řádně. Sám s ním projednával některé případy, komunikovali osobně nebo emailem, což nebylo evidováno ve spisech. Konkrétně s ním spolupracoval v žalované věci zn. 106 Ex 7472/11, jednalo se o velmi složitý a zdlouhavý problém, neboť vlastnictvím podniku byl pouze topný kanál, který se ukázal být neprodejným. Výzvy formou usnesení byly vydány v několika případech po kontrole ministerstva, z níž plynulo, že je nutné takto formálně postupovat.

Z oficiálního serveru českého soudnictví „Justice.cz“ zjistil kárný soud, že v evidenci insolvenčních správců nebylo k datu podání kárných žalob evidováno jméno Petr Štillip; obhájce kárně obviněné předložil aktuální výpis, z něhož bylo zjištěno, že JUDr. Ing. Petr Štillip je v seznamu insolvenčních správců zapsán s právem vzniku vykonávat činnost od 27. 2. 2014.

III.3. závěrečné návrhy

Zmocněný pracovník kárné žalobkyně zdůraznil plošné a opakované porušení zákona kárně obviněnou, pouze, s ohledem na výsledek dokazování, omezil druhou kárnou žalobu v části týkající se spisu 106 Ex 102/12. S ohledem na závažnost jednání, které považuje za rezignaci na účel exekuce, setrval na navržené výši pokuty.

Obhájce kárně obviněné vyslovil nesouhlas s kárným žalobcem v názoru na posouzení jednání jako pokračujícího deliktu a s poukazem na předchozí argumentaci obhajoby navrhl zproštění kárných žalob, neboť nebyly naplněny znaky kárného provinění.

Kárně obviněná využila práva posledního slova a zopakovala v něm svůj názor na možnost ustanovení správcem i osoby nezapsané v seznamu a poukázala na dostatečnost dohledu, jež byl nad správcem vykonáván.

IV. Posouzení věci

Kárný senát předně skutky uvedené v kárných žalobách přeřadil podle doby jejich spáchání, neboť tak se stala přehlednější jejich četnost a návaznost v časové řadě, zejména ve vztahu ke změně hmotněprávního předpisu v průběhu tvrzeného protiprávního jednání kárně obviněné. Z výčtu ad I výroku vypustil věc sp. zn. 106 Ex 102/2012, neboť v žalobě označený příkaz tento spis neobsahoval. Tento postup považuje kárný senát za nezasahující do totožnosti skutku, jak byla vymezena např. v rozhodnutí tohoto soudu ze dne 26. 3. 2012, č. j. 14 Kse 9/2011 - 149. Pokud jde o rozhodnou právní úpravu, je třeba předeslat, že ustanovení správce podniku/závodu, ukládání povinností správci i kontrola jeho činnosti jsou úkony, které soudní exekutor činí podle občanského soudního řádu (§ 52 exekučního řádu).

IV.1. uznání viny

V průběhu řízení bylo prokázáno, že v případech uvedených v bodě I výroku byl kárně obviněnou ustanoven správcem podniku/závodu Ing. Petr Štillip, přičemž tyto příkazy sama vydávala. Stejně tak bylo prokázáno, že jmenovaný v době, kdy byl takto ustanovován, nebyl zapsán v seznamu insolvenčních správců, a že tato skutečnost byla kárně obviněné známa.

Kárný senát se dále zabýval otázkou, zda toto jednání bylo v rozporu s právními předpisy a zda je jejich znění natolik jednoznačné, že vylučuje relevantní odlišné právní názory, jejichž akceptace se dovolávala kárně obviněná ve své obhajobě.

Podle § 338i odst. 1 občanského soudního řádu č. 99/1963 Sb., ve znění rozhodném v roce 2011, v r. 2012 i v r. 2013 bylo možno ustanovit správcem podniku (v r. 2013 správcem závodu) osobu zapsanou podle zvláštních předpisů v seznamu insolvenčních správců; ustanovit osobu tam nezapsanou bylo možno výjimečně a jen v případě, že splňovala podmínky pro zapsání do seznamu a za jejího souhlasu.

Do seznamu insolvenčních správců přitom je (a bylo) možno podle § 17 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, zapsat osobu, které vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce. Podle § 3 odst. 1 písm. a) cit. zákona právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolventního správce. Podmínky pro vydání povolení jsou stanoveny v 6 odst. 1 cit. zákona a patří mezi ně plná způsobilost k právním úkonům, vysokoškolské vzdělání, složení zkoušky, bezúhonnost, úhrada správního poplatku a uzavření pojistné smlouvy.

V žalovaných případech není sporné, že Ing. Štillip v rozhodném období nebyl zapsán v seznamu proto, že nesplňoval podmínku složení zkoušky. Kárné žaloby stojí na právním názoru, že tato skutečnost bránila jeho ustanovení správcem podle § 338i odst. 1 o. s. ř., věta za středníkem, neboť i k tomuto ustanovení bylo nezbytné naplnit všechny podmínky pro zapsání do seznamu insolvenčních správců. V tom se opírá o rozhodnutí tohoto soudu ze dne 24. 10. 2011, č. j. 14 Kse 5/2011 - 118. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí skutečně vyslovil, že ustanovení osoby, které zaniklo právo vykonávat funkci insolvenčního správce, je závažným porušením ustanovení § 338i o. s. ř., a tedy kárným proviněním.

Kárný senát v dané věci tento názor plně nesdílí, ovšem nemá možnost vyvolat žádné sjednocující řízení; nemožnost aktivace rozšířeného senátu již byla konstatována v rozhodnutí tohoto soudu ze dne 23. 3. 2012, č. j. 11 Kse 4/2009 - 111. Kárný senát totiž dospěl k závěru o důvodnosti námítky obhajoby, že výklad učiněný kárnou žalobkyní by ve svém důsledku zcela popřel možnost výjimečného ustanovení osoby v seznamu nezapsané. Pokud totiž osoba splňuje všechny podmínky, nic nebrání jejímu zápisu do seznamu. Zavedení výjimky s podmínkami, které by zcela vylučovaly její realizaci, nepochybně nemohlo být úmyslem racionálního

zákonodárce. Takový absurdní závěr je třeba vyloučit a zohlednit smysl a účel zákonné výjimky plynoucí z věty za středníkem ustanovení § 338i odst. 1 o. s. ř. Tato výjimka má zcela racionální jádro. Nelze totiž vyloučit jak nedostatek v seznamu zapsaných insolvenčních správců, tak i neexistenci zapsaného správce s určitou výjimečnou kvalifikací. Přinejmenším pro tento okruh případů je existence výjimky potřebná. Kárnému soudu ovšem nepřísluší podávat výklad tohoto pojmu a obecně určovat, co je a co není důvodnou výjimkou, podstatný je závěr, že právní názor kárně obviněné, že požadavek na splnění podmínek pro zapsání do seznamu neznamená naplnění všech podmínek současně, je akceptovatelný.

Kárný soud proto neshledal porušení právních předpisů v tom, že osobu nesplňující jednu z podmínek zápisu ustanovovala správcem. Kárné žaloby ovšem definují jednání, jehož se měla kárně obviněná ustanovením Ing. Štillipa dopustit tak, že konala v rozporu s ustanovením § 338i odst. 1 věta za středníkem. Kárný soud je vázán vymezením skutku v kárné žalobě, nikoliv důvody, které kárnou žalobkyni k žalobě vedou. Je-li v řízení prokázáno, že se kárně obviněná dopustila protiprávního jednání, které jí kárná žalobkyně klade za vinu, nic nebrání soudu, aby na vinu usoudil z jiných, kárnou žalobkyní neprecizovaných, důvodů. Je třeba vycházet z toho, že kárná žaloba podle § 117 odst. 4 exekučního řádu musí obsahovat popis skutku a mají k ní být přiloženy důkazy, které má kárný žalobce k dispozici. Je-li zvykem, že jsou kárné žaloby odůvodňovány, je to jistě ku prospěchu věci, nelze z toho však dovodit žádnou vázanost soudu skutečnostmi uvedenými v části nazvané odůvodnění kárné žaloby.

Kárný soud při dokazování zjistil, a uvedla to i sama kárně obviněná ve své výpovědi, že Ing. Petr Štillip byl jedinou osobou, kterou ustanovovala správcem, pokud byl vydáván exekuční příkaz nařizující exekuci prodejem podniku. Zákon v § 338i odst. 1 věta za středníkem ovšem možnost ustanovení správcem osoby nezapsané v seznamu insolvenčních správců připouští jako výjimku z pravidla, že ustanovovat je třeba osoby v seznamu zapsané. Je-li výjimka nadužívána tak, že je užívána jako pravidlo, jde o porušení zákona. Navíc kárně obviněná neuvedla nic, z čeho by bylo možno usoudit na existenci skutečností, pro které v daném místě a čase nebylo možno ustanovit osoby v seznamu zapsané. Nemůže se ani vyvinít tím, že se jednalo o její právní názor, neboť je-li nějaká možnost zákonem jednoznačně koncipována jako výjimka z pravidla, nelze akceptovat jiný náhled; není tu totiž prostor pro rozdílné relevantní právní názory.

Jednání v bodě I výroku, tak jak bylo popsáno ve vymezení skutků kárnými žalobami, je porušením právního předpisu, jehož znění bylo v tomto směru natolik jednoznačné, že vylučovalo nedostatek vědomosti kárně obviněné o tom, co je jeho obsahem a v jaké situaci podle něho lze postupovat.

Exekuční řád ve znění do 31. 12. 2012 považuje za kárné provinění porušení právních předpisů, pokud je závažné nebo opětovné, exekuční řád ve znění po 1. 1. 2013 rozeznává kárný delikt spočívající v porušení právních předpisů a závažný kárný delikt spočívající v závažném porušení právních předpisů. Časovou působností zákona se kárný soud zabýval např. v rozhodnutí ze dne 10. 2. 2014, č. j. 14 Kse 8/2013 - 115.

Kárná žalobkyně jednání v první žalobě podřadila ustanovení § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012, jednání ve druhé žalobě ustanovení podřadila § 116 odst. 3 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Důsledkem rozhodnutí soudu o spojení obou žalob ke společnému projednání je vřazení skutku žalovaného pod bodem 1. první kárné žaloby do výčtu skutků uvedených v bodě 1. druhé kárné žaloby. Přitom z 21 případů se 16 stalo v roce 2011, 3 případy v roce 2012 a 2 případy v roce 2013. Ke změně hmotněprávního předpisu došlo k datu 1. 1. 2013.

Kárný senát ovšem nesdílí názor kárné žalobkyně, že toto protiprávní jednání je pokračujícím skutkem, a proto že je třeba posoudit je jako celek podle exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Důvodem ale není to, že pokračující skutek je pojmem trestního práva hmotného, přičemž v kárném řízení lze přiměřeně postupovat podle trestního řádu (25 zákona č. 7/2002 Sb., § 121 odst. 1 exekučního řádu), nikoliv podle trestního zákona. Pojem skutku prolíná mezi trestním právem hmotným i procesním a v kárné judikatuře je běžně postupováno podle trestněprávních zásad při vymezení skutku (srovnej např. rozhodnutí NSS ze dne 30. 10. 2012, č. j. 14 Kse 7/2012 - 70) a bylo již užito i posouzení skutku jako trvajících (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2011, č. j. 14 Kse 3/2011 - 43). Důvodem odlišného náhledu kárného senátu je, že právní úprava kárného provinění v exekučním řádu ve znění do 31. 12. 2012 považovala opětovnost jednání za jeden z možných znaků naplnění pojmu kárného provinění. V daném případě proto kárný senát posoudil jednání, k němuž došlo do 31. 12. 2012, tj. uvedené v bodě I písm. a) - s) výroku, za samostatné skutky, opětovně páchané. Po tomto datu exekuční řád opětovnost za znak kárného provinění nepovažuje, ovšem zde se jedná pouze o dva případy porušení zákona, které není důvodu posuzovat jinak, než individuálně.

Pro podřazení jednání kárně obviněné zákonu je dále rozhodné posouzení závažnosti jednání, byť podle exekučního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012 k naplnění skutkové podstaty kárného provinění stačila opětovnost jednání. Po 1. 1. 2013 však exekuční řád vyžaduje posouzení závažnosti, neboť ta je rozhodující pro rozlišení kárného deliktu a závažného kárného deliktu. Zde vzal kárný senát v úvahu, že kárně obviněná sice v rozporu se zákonem ustanovovala ve všech případech správcem osobu nezapsanou v seznamu insolvenčních správců, nicméně ustanovovala osobu, s jejímž výkonem správcovské činnosti měla opakované dobré zkušenosti, a rovněž vzal v úvahu, že nebylo prokázáno, že by se ustanovení této osoby v některém ze žalovaných případů negativně projevilo na průběhu exekuce. Za takové situace kárný senát neshledal naplnění kritérií závažnosti, přičemž četnost zde nelze přičítat k tíži, neboť ta již byla zohledněna při hodnocení znaku opětovnosti jednání jako předpokladu kárného provinění. Z těchto důvodů bylo jednání v spáchané do 31. 12. 2012 kvalifikováno podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 a jednání po tomto datu podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

IV.2. zproštění žaloby

IV.2.1

Kárně obviněné bylo první žalobou alternativně, pro případ, že by nebyla shledána její osobní odpovědnost za porušení právních předpisů, kladeno za vinu, že porušila povinnosti vyplývající z § 13 exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 a z etického kodexu nedostatečnou kontrolou svých zaměstnanců ustanovujících správce podniku a kontrolujících jeho činnost. Pokud byla exekutorka uznána vinnou tím, že se sama vlastní činností dopustila porušení právních předpisů ustanovením správce podniku, vylučuje to, aby byla uznána vinnou, že tak učinili její zaměstnanci, které neostatečně kontrolovala. Ve vztahu ke kontrole zaměstnanců nad výkonem dohledu nad ustanoveným správcem zproštění vychází ze závěru kárného senátu ad II/2 výroku, že dohled zanedbán nebyl. Žaloby v této části byla proto kárně obviněná zproštěna proto, že nebylo prokázáno, že se žalovaný skutek stal.

IV.2.2

Kárně obviněné bylo oběma kárnými žalobami kladeno za vinu, že se dopustila porušení povinností stanovených v § 338l odst. 1 a § 338m odst. 1 o. s. ř., přičemž ovšem v textu druhé žaloby není ve skutkové větě první ustanovení správně uvedeno; zjevně se však jedná o korekturní chybu, neboť jednání tomuto ustanovení odpovídající je v textu popisováno, byť s nesprávným právním podřazením. Dále lze konstatovat, že žalováno bylo ve všech případech trvajícím jednáním v době od nabytí právní moci jednotlivých exekučních příkazů do doby provedení kontroly. Protiprávní jednání by tak zasáhla do účinnosti exekučního před novelou i po novele a bylo by namístě je posoudit podle exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

Ustanovení § 338m odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 i od 1. 1. 2013 předpokládá uložení povinností správci daně po právní moci usnesení o nařízení exekuce; tyto povinnosti jsou v obou rozhodných zněních občanského soudního řádu vymezeny zčásti odlišně, nicméně v obou případech se jedná o úkony, mající za cíl zjištění věcí, práv a majetkových hodnot (jmění) podniku/závodu, příjmů a výdajů, jejich soupis a sepsání a podání (předběžně) zprávy o výsledku těchto zjištění.

Kárný senát přisvědčil obhajobě kárně obviněné, že zákon nestanoví žádnou lhůtu, do které tak musí soudní exekutor učinit a nepředepisuje ani způsob, jakým tak má být učiněno.

Dané ustanovení je jistě třeba vykládat v souvislosti se zněním § 46 odst. 1 exekučního řádu, předpokládajícím postup rychlý a účelný. Samotné exekuční příkazy obsahovaly poučení mj. o povinnostech správce podniku/závodu, které byly obdobou zákonných povinností, byť nikoliv v úplnosti. V žalovaných případech však nebylo kárnými žalobami tvrzeno, ani v řízení prokázáno, že výslovné neuložení těchto povinností formálně podchyceným způsobem se projevilo ke škodě průběhu a výsledku exekučních řízení.

Kárně obviněné bylo v rámci týchž skutků kladeno za vinu, že nekontrolovala ustanoveného správce. Podle § 338l odst. 1 o. s. ř. ve znění platném a účinném v r. 2011, v r. 2012 i v r. 2013 bylo povinností kárně obviněné dohlížet, jak správce plní své povinnosti uložené mu zákonem a dalšími právními předpisy nebo soudem. K tomu byla oprávněna vyžádat si od správce zprávu o jeho činnosti, nahlížet do listin správce a povinného a provádět potřebná šetření. Při zjištěných nedostatcích měla uložit jejich odstranění.

Kárně obviněná vypověděla, a bylo rovněž prokázáno výpovědí soudem slyšeného svědka, že kontakt s ustanoveným správcem podniku/závodu byl průběžný a exekuční úřad tak měl dostatečný přehled o jeho činnosti. Skutečnost, že tyto konzultace a ústní zprávy nejsou podchyceny ve spisech, nebyla kárnou žalobkyní učiněna součástí žalob. Pokud byly v některých případech výzvy vydány, bylo to kárnou žalobkyní zdůvodněno procesní potřebou ve vztahu k dalšímu řízení. Žaloba ostatně ani nestojí na tvrzení dopadu neplnění těchto povinností do předmětných exekučních řízení.

S ohledem na veškeré skutkové okolnosti a nedostatek negativních důsledků postupu kárně obviněné, převážil názor, že se kárně obviněná nedopustila jednání, které jí bylo kárnými žalobami kladeno za vinu; proto byla v této části kárných žalob zproštěna viny.

V. Kárné opatření

Kárná žalobkyně navrhla uložení pokuty ve výši 2.500.000 Kč, jejím návrhem ovšem kárný senát není vázán. Nadto uznal kárně obviněnou vinnou pouze u skutků uvedených v bodě I výroku, přičemž i ty kvalifikoval mírněji, než jak bylo žalováno.

Exekutorská komora ČR k dotazu kárného senátu uvedla, že nenabylo právní moci žádné rozhodnutí jejího kárného senátu, kterým byla kárně obviněná shledána vinnou z kárného provinění. Kárný senát dále zjistil z evidence Nejvyššího správního soudu, že kárně obviněná byla v minulosti tímto soudem trestána rozhodnutím ze dne 3. 12. 2012, č. j. 14 Kse 12/2012 - 87, a bylo jí uloženo napomenutí.

Kárný senát dále vážil, které znění exekučního řádu je rozhodné pro uložení kárného opatření, neboť kárně obviněná byla u části skutků uznána vinnou z kárného provinění spáchaného podle exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 a u části skutků podle exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Přitom obě znění mají odlišná ustanovení o kárných opatřeních a exekuční řád ani předpisy přiměřeně v kárném řízení užitě neřeší, jak má být v takových případech postupováno. Kárná praxe zde zaujala názor, že se trest ukládá podle znění nového (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2013, č. j. 15 Kse 3/2013 - 31). Kárný senát i v tomto případě považuje za odpovídající pravidlům pro ukládání trestu uložení trestu podle nového právního předpisu za respektování ustanovení o výši trestu v předpisu v předchozím znění. Kárný senát proto uložil kárné opatření podle § 116 odst. 6 písm. c) exekučního řádu ve znění od 1. 1. 2013.

Po zvážení všech rozhodujících kritérií spoluurčujících povahu a závažnost kárného provinění, tj. významu chráněného zájmu, jímž je zájem na řádném výkonu svěřené pravomoci soudních exekutorů, osoby kárně obviněné, a míry jejího zavinění, dospěl kárný senát k závěru, že adekvátním kárným opatřením v dané věci je pokuta ve výši 60.000 Kč. Tato pokuta je splatná jak ve výroku uvedeno. Kárný senát má za to, že uložené kárné opatření vystihuje všechny okolnosti případu a přispěje k vyšší motivaci kárně obviněné k řádnému výkonu funkce soudního exekutora tak, aby kárný senát v případném příštím kárném řízení nemusel uplatnit kárné opatření přísnější.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně kárného senátu